

MUSICAL PEDAGOGICS

Annual Scientific Edition of the
Greek Society for Music Education,
Vol. 9, 2011

MUSICAL PEDAGOGICS

G.S.M.E.

Greek Society for Music Education

ISME National Affiliate

127 Delfon Str., 54248, Thessaloniki.

Tel. / Fax: +30 2310 858658

email: info@eeme.gr

Web site: <http://www.eeme.gr>

MUSICAL PEDAGOGICS

*Annual Scientific Edition of the
Greek Society for Music Education*

ISSN 17901618

Vol. 9, 2011

Editor

Costas Tsougras

DTP

Costas Tsougras

Cover Design

Christos Mitsakis

SCIENTIFIC COMMITTEE- REVIEW PANEL

Polyvios Androutsos

Smaragda Chrysostomou

Erifili Damianou

Zoe Dionysiou

Jere Humphreys

Lefkothea Kartasidou

May Kokkidou

Pavlina Liatsou-Karadimou

Georgia Markea

Natasa Oikonomidou-Stayrou

George Papadelis

Ioulia Papageorgi

Xanthoula Papapanagiotou

Dora Psaltopoulou

Lenia Sergi

Lelouda Stamou

Demetre Themelis

Nikos Theodoridis

Petros Vouvaris

Graham Welch

Demetre Yannou

Nikos Zafranas

Musical Pedagogics is published yearly and distributed free to all members of the Greek Society for Music Education.

The authors are responsible for the English texts.

Price: 15 €

© Greek Society for Music Education

Σημείωμα διευθυντή σύνταξης

Στο παρόν τεύχος των Μουσικοπαιδαγωγικών φιλοξενούνται πέντε νέα άρθρα από τους επιστημονικούς χώρους της μουσικοπαιδαγωγικής, της χορωδιακής και φωνητικής εκπαίδευσης, της νευροφυσιολογίας της μουσικής και της μουσικής τεχνολογίας.

Τα δύο πρώτα άρθρα έχουν ως θέμα την ανθρώπινη φωνή και το τραγούδι. Στο πρώτο από αυτά οι Patrick Freer και Αντώνης Βερβέρης, προερχόμενοι από το χώρο της χορωδιακής εκπαίδευσης, εξετάζουν το "ακανθώδες" ζήτημα της μεταφώνησης των αγοριών στην εφηβεία και το πρόβλημα που δημιουργεί ως προς τη συμμετοχή τους σε χορωδιακά σύνολα. Το άρθρο παρουσιάζει την μέχρι τώρα έρευνα, αναλύει τις προσεγγίσεις των Αμερικανών ερευνητών και εκπαιδευτών και αναζητά προτάσεις σχολικής πράξης για τους Έλληνες μουσικο-εκπαιδευτικούς. Στο δεύτερο άρθρο, ο ερευνητής και καλλιτέχνης-ερμηνευτής Κωνσταντίνος Τσαχουρίδης εξετάζει τις ιδιαίτερες φωνητικές τεχνικές και την παιδαγωγική του ποντιακού φωνητικού ιδιώματος, όπως απορρέουν από την τρέχουσα πρακτική της ποντιακής μουσικής σκηνής στη σύγχρονη Ελλάδα. Συνδυάζοντας την επιτόπια έρευνα με την προσωπική εμπειρία, επιχειρεί να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ θεωρίας και πράξης, αναλύοντας με επιστημονική μεθοδολογία την ποντιακή φωνητική τεχνική και παρουσιάζοντας συγκεκριμένες παιδαγωγικές προτάσεις για την εκμάθηση του ιδιώματος.

Στο επόμενο άρθρο, η Δήμητρα Κόνιαρη επιχειρεί να μυήσει τους αναγνώστες στο χώρο της νευροφυσιολογίας της μουσικής. Το κείμενο καλύπτει βιβλιογραφικά το ζήτημα της εγκεφαλικής νευρωνικής βάσης της μουσικής ικανότητας, παρουσιάζοντας την πρόσφατη σχετική έρευνα, και επιχειρεί τόσο την συνοπτική παρουσίαση της δομικής και λειτουργικής οργάνωσης του εγκεφάλου κατά την ανάπτυξή του, όσο και την ανάδειξη της σημασίας των κρίσιμων και ευαίσθητων περιόδων για την απόκτηση της μουσικής συμπεριφοράς.

Το άρθρο του Νίκου Θεοδορίδη που ακολουθεί, αποτελεί περίληψη της διδακτορικής του διατριβής στο χώρο της ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας. Αρχικά εμφανίζει, μέσω ερευνητικών δεδομένων, τις προτιμήσεις των νηπιαγωγών για το αντικείμενο της μουσικής, κατόπιν αναδεικνύει, μέσα από τις απόψεις και πρακτικές των νηπιαγωγών, την ιδιαίτερη σημασία της συστηματικής διδασκαλίας και του ετήσιου προγράμματος μουσικής αγωγής, και τέλος, παρουσιάζει τα επιθυμητά στους νηπιαγωγούς χαρακτηριστικά της μουσικής τους επιμόρφωσης.

Στο τελευταίο άρθρο του τεύχους, η Μαριάννα Ροντογιάννη επιχειρεί μια επισκόπηση της χρήσης της μουσικής τεχνολογίας στη μουσική εκπαίδευση, παρουσιάζοντας πρόσφατη ερευνητική βιβλιογραφία για τη χρήση της τεχνολογίας στη γενική και ειδική-μουσική εκπαίδευση, σχολιάζοντας τη χρήση της μουσικής τεχνολογίας στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα και τονίζοντας το σημαντικό ρόλο του εκπαιδευτικού μουσικής στην αξιοποίηση των τεχνολογικών εργαλείων για την επίτευξη μουσικών στόχων.

Ελπίζοντας τα άρθρα αυτά να βοηθήσουν ουσιαστικά στη μόρφωση και επιστημονική κατάρτιση των μουσικο-εκπαιδευτικών της χώρας μας, και πιστεύοντας ότι μόνο μέσα από την ποιοτική δουλειά μπορεί να αντιμετωπιστεί η οποιαδήποτε οικονομική ή πνευματική κρίση που μας ταλαιπωρεί, σας ευχόμαστε μια καλή και δημιουργική σχολική χρονιά.

Κώστας Τσούγκρας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα διευθυντή σύνταξης	3
Patrick Freer - Αντώνης Βερβέρης: Η μεταφώνηση των αγοριών και η χορωδιακή μουσική εκπαίδευση στις ΗΠΑ	5
Κωνσταντίνος Τσαγουρίδης: Το τραγούδι των Ελλήνων του Πόντου στη σύγχρονη Ελλάδα: Τεχνικές της φωνής και παιδαγωγικές προσεγγίσεις μιας προφορικής παράδοσης	24
Δήμητρα Κόνιαρη: Κρίσιμες και ευαίσθητες περιόδους στην ανάπτυξη του εγκεφάλου ως προς την εκμάθηση της μουσικής	51
Νίκος Θεοδορίδης: Οι απόψεις και οι προτιμήσεις των νηπιαγωγών για τη διδασκαλία της μουσικής και τη μουσικοπαιδαγωγική τους επιμέριμωση	62
Μαριάννα Ροντογιάννη: Μουσική τεχνολογία και μουσική εκπαίδευση: Ιστορική εξέλιξη και σύγχρονοι προβληματισμοί	79

CONTENTS

Editorial	3
Patrick Freer – Antonis Ververis: Male adolescent changing voice and choral music education in the United States of America	5
Konstantinos Tsahouridis: Pontic Singing in Contemporary Greece: Vocal Techniques and Pedagogical Implications of an Aural/Oral Tradition	24
Dimitra Koniari: Critical and sensitive periods for music learning	51
Nikos Theodoridis: Views and opinions of kindergarten teachers about music teaching and their music-pedagogical education	62
Marianna Rontogianni: Music Technology and Music Education: Historical Development and Current Issues	79